అద్దెకొంప

కుటుంబరావు

మా శారదాంబ మొగుడు శివకామయ్య యోగ్యుడే కాని వాడి కుటుంబంలో వాడితో పోల్చదగిన మనిషిలేడు. శివకామయ్య తండ్రి వొట్టి దద్దమ్మ. పెళ్ళాం ఎంత చెపితే అంతా. వాళ్ళ వూళ్ళో పార్వతీశంగారిల్లంటే ఎవరూ చెప్పరు; కామాక్షమ్మగారిల్లంటే ఎవరికన్నా తెలుస్తుంది. అంతేకాదు; కానూరి కామాక్షమ్మ అని ఆవిడనెవ్వరూ పిలవరు. కూనపల్లి కామాక్షమ్మ అనే పిలుస్తారు. ఆవిడ కూనపల్లి వారి ఆడబడుచు. ఏడుగురు పిల్లలతల్లి అయినా ఈనాటికీ ఆవిడ కన్నవారింటనే ఉంటున్నది. ఎరగనివాళ్ళు పార్వతీశం ఇల్లరికమని కూడా అనుకోవటం కద్దు. కాని నిజం ఏమంటే కామాక్షమ్మ తండ్రిగారి కాపరం ఏనాడో చితికిపోయింది. జవ్వుచేసిన తండ్రి

ఆస్తిని కామాక్షమ్మ మొగుడిచేతనే కొనిపించింది. అందుకోసం పార్వతీశం అప్పచెయ్యవలసి వచ్చింది. ఆ అప్ప తీరక, స్వగృహం అమ్ముకోవలసి కూడా వచ్చింది. మామగారి కొంప వ్యవహారరీత్యా తనదే అయినా, పార్వతీశం గారు దాన్ని మామగారి ఇల్లల్లేనే చూశాడు. తనకన్న మామగారివాళ్ళకే ఆ యింటిమీద అధికారం ఎక్కువ ఉన్నట్టుగా భావించాడు. అతని తరఫున బంధువులు ఎవరు వచ్చినా వాళ్ళకా యిల్లు పార్వతీశం మామగారిదే– కాకపోతే, కూనపల్లి కామాక్షమ్మ గారిది– అనిపించేది గాని, పార్వతీశం గారిదనిపించేది కాదు. కామాక్షమ్మ తల్లిదండ్రులూ, అన్నదమ్ములూ, అక్క చెల్లెళ్ళూ కూడా ఆ యింటిని స్వగృహంలాగే చూసుకునేవాళ్ళు. అయిందా, కామాక్షమ్మ నోరు చెడ్డది. ఆమె హృదయం చాలా మంచిదని చెబుతారు గాని, దాన్ని గురించి సాక్ష్యం దొరికేది కాదు. ఎవ్వడన్నా తనకిష్టమైనవారికి మొగుడి సొత్తు పంచితే పంచేదేమో మనమెందుకు కాదనాలి? కాని మొత్తం మీద ఒకటి నిజం. పార్వతీశం లాంటి నోరువాయీ లేనివాడిలో వెయ్యి మంచిగుణాలున్నా గమనించేవాళ్ళుండరు. కామాక్షమ్మ లాంటి గచ్చ పొదలో ఏమాత్రం మంచి ఉన్నా వెంటనే ప్రచారం అవుతుంది. ఆవిడ కోడళ్ళను కోసుకుతినేది. ఆ మాటంటే 'కోడళ్ళకావిడ ఇచ్చే శిక్షణ తల్లులు కూతుళ్ళకు కూడా ఇవ్వరు!' అనేవాళ్ళు. నిజానికి కామాక్షమ్మ పెద్దకోడలు అమిత దురుసుపిల్ల. వాళ్ళ వుట్టింటివాళ్ళు, 'ఇది కాపరం ఏం చేస్తుంది? ఏ మొగుడు దీనితో వేగుతాడు?' అనుకునేవాళ్ళు. అటువంటి రాక్షసిపిల్ల కామాక్షమ్మ ఇంట అడుగుపెట్టిన ఆరునెల్లలోపల పిల్లి అయిపోయింది.

అగ్నికి వాయువు తోడైనట్టు కామాక్షమ్మ గారికి తోడుగా ఉండేది విధవ అప్పగారు. ఆ యిద్దరి మధ్య వలిగిపోతూండేవాళ్ళు ఇంటికోడళ్ళు. ఇంటి కొడుకులకు తల్లిని చూస్తే చెడ్డభయం. పెళ్ళాలతో మాట్లాడాలన్నా వాళ్ళు తల్లి అనుమతి పొందవలసిందే. ఇంట్లో వున్న పదిమందీ ఒక్క మనిషి మాటమీద పోవటం వల్ల పైకి కాపరం చాలా గుంభనంగా కనిపించేది. కాని లోపల ఏ ఒక్కరికి సుఖం ఉండేది కాదని నా అనుమానం. కామాక్షమ్మ గారి పెత్తనానికి ఎదురుతిరిగినవాళ్ళు ఇద్దరు కనిపిస్తారు. అందులో మొదటిది మా శివకామయ్య చెల్లెలు కృష్ణవేణి. అంటే మా శారదాంబ మూడో ఆడపడుచు. ఆవిడ మొగుడి దగ్గరికి వెళ్ళివాక తిరిగి వుట్టింటి గడప తొక్కలేదు. ఈ విధంగా ఇల్లు వదిలిపెట్టిపోయిన మరో కుర్రవాడు శివకామయ్య. తరువాత వాడు సుందరం.

ఇదంతా ఎందుకు చెప్తానంటే మా శారదాంబను అటువంటి ఇంట్లో ఇచ్చాం. కామాక్షమ్మగారు కోడళ్ళను కాల్చుకుతినటంలో మొరటు పద్ధతులు లేవు. కొట్టటమూ, తిట్టటమూ, వాతలు వెయ్యటమూ అన్నంపెట్టక మాడ్చి చంపటమూ మొదలైనవీ లేవు. అందుచేత అవిణ్ణి గురించి వలుగురూ అనుకోవటం కూడా జరగలేదు. మా శారదాంబలాగా ఆత్మాభిమానంతో పెరిగిన పిల్లకి తిట్లకన్నా, దెబ్బలన్నా ఒక మాట భరించటం చాలా కష్టం. తొందరపడి దానిమీద నేరం మోపితేనే సహించని మనిషిని ... కామాక్షమ్మగారి కవాతుకు ఎట్లా లొంగుతుంది? శారదాంబ ఎప్పుడూ నోరుచేసుకునే రకం కూడా కాదు. భరించలేని పరిస్థితి అని తోస్తే ఏదో అఘాయిత్యం చేసేస్తుంది.

అందుచేత శివకామయ్యకు పట్నంలో ఉద్యోగం దొరికిందంటే చాలా సంతోషించాను. ఎందుచేతనంటే మొదటవే చెప్పినట్టు అతను చాలా యోగ్యుడు. మా శారదాంబక్కూడా అతనంటే చాలా సదభిప్రాయమే ఉంది. కాని అతను ఇంటిదగ్గర ఉన్నంతకాలమూ మా శారదాంబకు సుఖం లేకపోయింది. ఈ ఉద్యోగం దొరకటం అతని ప్రాణానికీ, దాని ప్రాణాలకూ, మా ప్రాణాలకూ కూడా ఎంతో సుఖమిచ్చింది.

అవి యుద్ధం రోజులు. శివకామయ్యకు దొరికిన ఉద్యోగం కూడా తత్సంబంధమైనదే. అయితే ఏమొచ్చిందంటే అతను మా శారదాంబను వెంటబెట్టుకొని పట్నంలో కాపరం పెట్టాడో లేదో. ఇంతలోనే మద్రాసుకు విమాన దాడి భయం జాస్తి అయి, అక్కడినుంచి మన తెలుగువాళ్ళు సకుటుంబంగా స్వగ్రామాలకు పారిపోయి రాసాగారు. ఏమాటకామాటే చెప్పాలి. మన శివకామయ్య భయంలేదని చెబుతూనే ఉన్నాడు. కాని మేం– అంటే మా వాళ్ళంతా– శారదాంబను గురించి, భయపడసాగాం. శివకామయ్య ఉద్యోగం వదిలి రాలేదు. శారదాంబకున్నపాటి ప్రాణభయం అతనికీ ఉంది. కాని మేం తన్ని గురించి అట్టే విచారించలేదు. మా పిల్లను గురించే భయపడ్డాం. శారదాంబను పంపితేగాని వీలులేదని పట్టుబడితే, మామాట తీసివెయ్యలేక అతను శారదాంబను మా యింటికి పంపేశాడు.

అయితే ఏమయిందంటే, శారదాంబ వచ్చిన కొద్ది కాలానికే ఆ విషయం కూడా రూఢి అయింది. ఆ సంగతి తెలియగానే దాని అత్తగారు దాన్ని తమ ఇంటికి తీసుకువెళ్ళి అయిదో నెలలో పంపిస్తామన్నారు. సరే రెండు నెలలు అత్తవారింట గడిపి మా శారదాంబ వురిటికి తిరిగి మా యింటికి వచ్చేసింది. దానికి వురుడొచ్చి పిల్లవాడు వుట్టి, వాడికో మూడు నెలలు గడిచేసరికి అక్కడ పట్నంలో పరిస్థితులు మారిపోయినై. పట్నంనుంచి వెళ్ళిపోయిన వాళ్ళంతా తిరిగి రాసాగారు. పట్నంలో యిళ్ళన్నీ గబగబా అయిపోతున్నాయి.

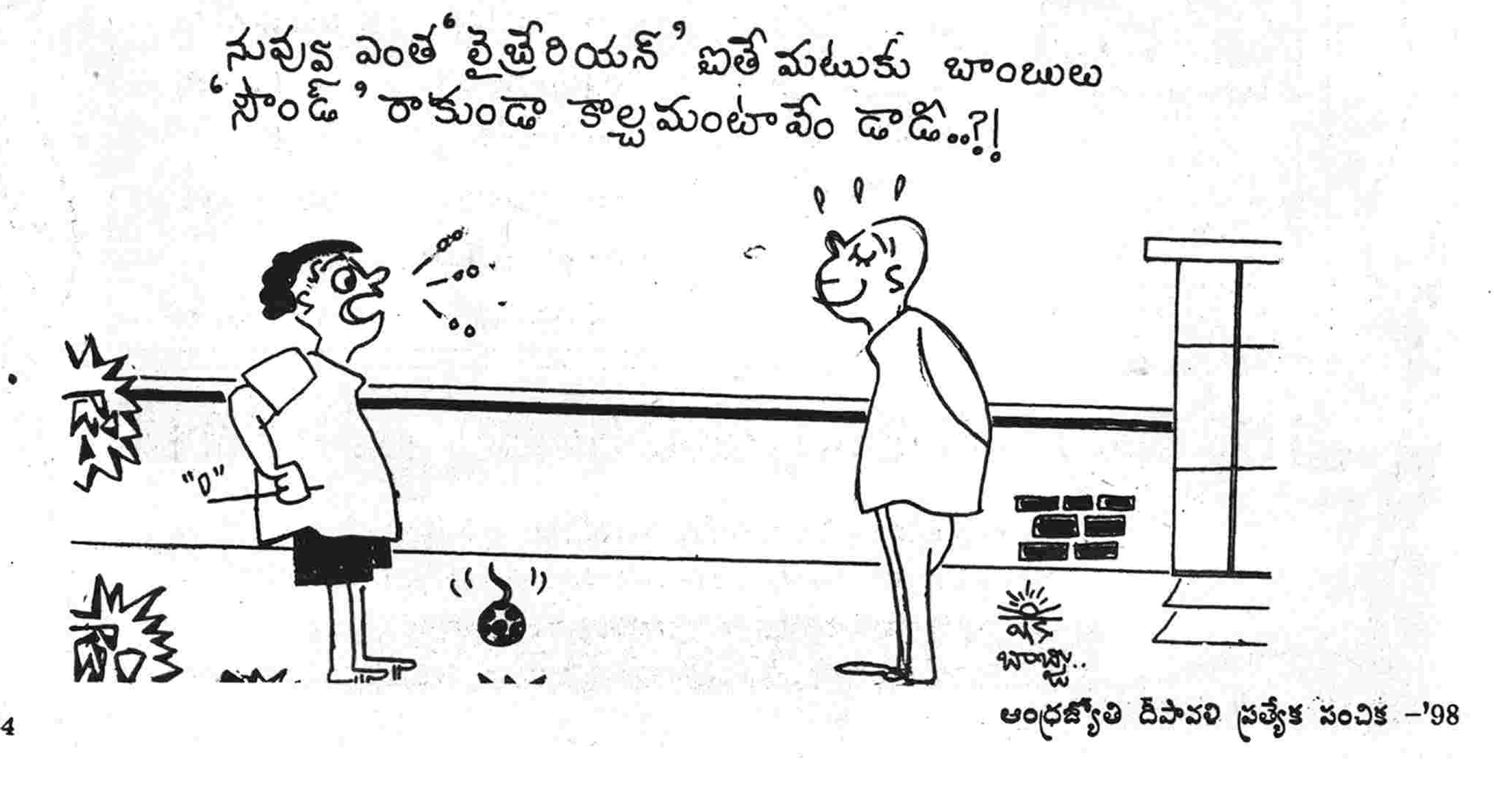

బాపు కార్టూనులు

"ఏం బాబూ - దా - ఏవిటి కథ!
కులాసాగా వుంటున్నావా!
ఝువిఁటే! కాలం మారిపోచ్చి
అంటున్నావా!
ఖాదు బ్రదర్ - నువ్వే మారిపోచ్చి లేదు
అదీ కథ - వింటున్నావా!
హేదో ఆయనలా వాగుతాడూ
మనకెందుకనుకుంటున్నావా - ఆఁ?

అటు సూరీడింటు పొంచిన
అదేమిటని విస్తుపోకు
గిరుక్కుమని వెనుతిరిగి న
మస్కరించు - తెల్లబోకు
ఎగిరి పడే కెరటాలను
రొమ్ము విరిచి ఎదిరించకు
ఎగిరి గంతువేసి మీది
కెగసి స్వారి చేయుమా ది
గాలు పడకు విడకు మొడుపు
దర్జాగా బతుకు నడుపు"

జీవన్నాటక రంగంపై
నటరంగంపైన తెరంగంపై
ముత్తరాల పెద్దంతరాలపై
ముక్కుమాటలతో ముద్దుబాటగా
మారక సాగే సీనియర్స్టార్ -
ఆయన 'సీయస్సారు' పైర్మాక్ పాండీబజారు
పక్కనొక్క బుల్బేకు కారు
దాని పక్కదాని పేరు - ఫిల్మీ పాండీబజారు

ఇంటివాళ్ళు బతిమాలగా, బతిమాలగా మా శివకామయ్య తాత్కాలికంగా తన భాగంలోనుంచి రెండు గదులు ఇంటివాళ్ళకిచ్చేసి తను సామానుతో సహా ఒక్కగదిలో చేరాడు. ఇంటివాళ్ళు శివకామయ్యను ఎంతో మర్యాదగా చూసేవాళ్ళు, కారణమేమంటే ఆరునెల్లపాటు ఇల్లంతకీ శివకామయ్య ఒక్కడే వుండి ఇంటిని కాపాడాడు. నాలుగుమాసాల అద్దె అతనిదగ్గర వాళ్ళు తీసుకోలేదు కూడాను. అటువంటి పరిస్థితిలో వాళ్ళు రెండు గదులివ్వమంటే శివకామయ్య కాదనలేకపోయాడు. అదీకాక వాళ్లు మాట కూడా ఇచ్చారు. మా శారదాంబ రాగానే నూరారయినా, ఆరునూరయినా ఆ రెండు గదులూ తిరిగి ఇప్పించేస్తామన్నారు. సహం ఆ ధైర్యంతోటే శివకామయ్య గదులు ఖాళీచేశాడు.

పిల్లవాడికి మూడోనెల అనగా శారదాంబ అత్తవారు తీసుకువెళ్ళారు. మళ్ళీ పట్నం వెళ్ళితే ఎప్పటికో! వాళ్ళకు మాత్రం పిల్లవాడి ముద్దుము చ్చట్లు చూచుకోవాలని ఉండదూ? శారదాంబ అత్తవారింట రెండు నెలలుండి పట్నం వెళ్ళటానికి ఏర్పాటయింది. ఫలాని తేదికి తనకు రెండు గదులూ తిరిగి కావాలని ఇంటివారితో చెప్పాడు శివకామయ్య. దానికేం భాగ్యమన్నారు. ఇంటివారు. శారదాంబ ఇంకో వారానికి బయలుదేరుతుందనగా శివకామయ్య మళ్ళీ ఇంటివారిని హెచ్చరించాడు. ఆ గదిలో మరెవ్వరో ఉంటున్నారు. వారు ఈలోపుగానే మరో యిల్లు చూచుకుని వెళ్ళిపోతున్నారని ఇంటాయన చెప్పగంతో శివకామయ్య బయలుదేరవద్దని శారదాంబకు తంతి యిచ్చాడు. 'నాదగ్గర మూడు గదులకూ అద్దె పుచ్చుకుంటూ ఇదేంపని?' అని ఇల్లుగలవాళ్ళని అడిగాడు. దానికి ఇంటివాళ్ళు 'ఈరోజుల్లో పదిహేను రూపాయలకు మూడు గదులెట్లా వస్తాయి? నీ రెండు గదులకూ కలిసి పాతిక రూపాయలు చెవులు మెలేసి పుచ్చుకుంటున్నాము' అని సమాధానం చెప్పారు.

ఇంటివాళ్ళ డబ్బుదాహమూ, దగాబుద్ధీ చూస్తే మా శివకామయ్యకు ఆశ్చర్యం వేసింది. యుద్ధంమూలంగా ప్రజల మనస్తత్వంలో కలిగిన మార్పు ప్రత్యక్షంగా చూడటం అతనికిదే మొదటిసారి. కాని చేసేదేమీ కనిపించలేదు. ఇంకో ఇంటికోసం వెతుకుదామంటే ఆదివారం తప్ప తీరదు. కాకపోయినా కాళ్లకు బలపాలు కట్టుకుని తిరగే వాళ్ళకే ఇళ్ళు దొరక్కుండా ఉన్నాయి. దొరికేవాళ్ళకు దొరుకుతున్నయ్యనుకోండి. వందలకొద్దీ లంచాలు పెట్టాలి. లేదా ఇచ్చే బాడుగలో సహానికే రశీదు తీసుకోటానికి ఒప్పుకోవాలి. అదీకాకపోతే రెండు సంవత్సరాల అద్దె- అంటే ఇల్లు కట్టటానికి అయ్యే ఖర్చులో ఏ అయిదోవంతో ఆరోవంతో ముందుగా దర్శించుకోవాలి.

ఈ పరిస్థితుల్లో మా శారదాంబ అత్తవారింట్లోనే ఉండిపోవలసి వచ్చింది. అక్కడే వచ్చింది చిక్కు. మా శారదాంబ అత్తగారు తన పద్ధతులు మార్చుకోలేదు. ఆ పద్ధతులకు మా చెల్లెలు అలవాటుపడుతుందా అంటే, అదీ కనిపించలేదు. దాని దగ్గర్నుంచి నాకు వారానికో ఉత్తరం రాసాగింది. ప్రతి ఉత్తరంలోనూ చివరికి ఒకటే ముక్క: 'నేనిక్కడ ఒక్కక్షణం ఉండలేను. ఎవరికీ చెప్పకుండా బయల్దేరి వచ్చేస్తాను'. కాని అవతల పట్నంలో తన మొగుడికి కొంపలేదాయె. మా ఇంటికి తీసుకోకపోతే బాగుండదాయె. దాని అత్తగారింటో, అందరి అభిప్రాయమూ ఏమంటే ఇవ్వాళో, రేపో శివకామయ్య ఇల్లు సంపాదిస్తాడని, అటువంటప్పుడు మా శారదాంబను మేం తీసుకుపోతామంటే ఏం బాగుంటుంది?

ఒకసారి ఏదో వంకపెట్టుకొని కామాక్షమ్మగారి యింటికి వెళ్ళాను. వీలు చేసుకుని మా శారదాంబతో మాట్లాడి చూశాను. ఎవరెవరి మీదో పెట్టి తనను నానా మాటలు అంటారంటుంది. ఇందులో మా శారదాంబ అనుకోవటం ఎంతో, నిజం ఎంతో నాకయితే తెలీదు గాని, శారదాంబ బాధపడుతున్నదనటంలో అతిశయోక్తి ఏమిలేదు.

అందుచేత శివకామయ్యకు ఉత్తరం వ్రాస్తూ శారదాంబ పరిస్థితి గురించి అది రాసుకోలేని వివరాలన్నీ రాశాను. తన వాళ్ళను గురించి రాశానని అతను అనుకునే వాడు కాదులెండి.

నా ఉత్తరం అందిన కొద్దిరోజుల్లోనే శివకామయ్య ఒక అఘాయిత్యం చేశాడు. తన భాగంలో ఉండవలసిన గదులు ఇంటాయన అవసరానికి తీసుకుని తిరగి ఇవ్వటం లేదని రెంటు కంట్రోలరు దగ్గర ఫిర్యాదుచేశాడు. రెంటుకంట్రోలరు ధర్మాత్ముడు. ఇంటాయన చెప్పిన అబద్ధాలన్నీ నమ్మక శివకామయ్యదే న్యాయమని గుర్తించాడు. అయితే ఇంటాయన ఇంకో పేచీ పెట్టాడు. సంవత్సరంన్నర క్రితం నాలుగు నెల్లపాటు శివకామయ్య అద్దె ఇవ్వలేదనీ అందుచేత అతన్ని ఖాళీ చేయించమనీ అర్జీ పెట్టుకున్నాడు. న్యాయానికి శివకామయ్య దగ్గర నాలుగు నెలల ఆ రశీదులు లేవు. దానికి కారణం ఇంటాయన అప్పట్లో అద్దె తీసుకోనన్నాడు. ఆనాడు కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా చేసినపని ఈనాడు స్వార్థానికి అక్కరకు వచ్చింది. అయినా శివకామయ్యే గెలిచాడు. ఆ పాత బాకీ ఆరునెలల మీద తీర్చేటట్టు శివరామయ్యకు అవకాశం యిచ్చి రెంటు కంట్రోలర్ శివకామయ్యకు రెండు గదులూ ఇప్పించాడు. రెంటు కంట్రోలరు ధర్మమా అంటూ మా శారదాంబ పట్నం వచ్చేసింది.

* * *

నేను పట్నం వచ్చి వారంరోజులయింది. ఈ వారం రోజుల నుంచి చాలా విచిత్రమైన కథ నడవడం చూస్తున్నాను.

ప్రతిరోజూ ముప్పూటలా ఇంటావిడ వంటింట్లోంచి నానా అవాచ్యాలూ మాట్లాడుతుంది. అవి శాపనార్థాలు కావు. అవి రంకెలు కావు! ఆవిడ అనే

మాటల్లో కాస్త సౌమ్యమయినవి ఏమిటంటే, 'వీళ్ళకి సిగ్గన్నా లేదేం? మా యింట్లోంచి పొండ్రా అంటే పోయిచావరేం? మా కొంప తప్పితే వీళ్ళకి నిలవనీడే లేదేమో! అయితే చెట్టుకింద పడుకోరాదూ? సిగ్గులా! ఛీ వీళ్ళ మొహాలు తగలెయ్యా. కోర్టుకుపోతారట. వీళ్ళ పిండాలు పిల్లులకెయ్యా!' ఈ ధోరణిలో.

మామూలు మధ్యతరగతి కుటుంబాల్లో గౌరవంగా బ్రతికే ఆడకూతురు నోట ఇటువంటి మాటలు రావటం నాకాశ్చర్యం వేసింది.

'ఎవర్ని ఆ తిట్లు తిట్టుతున్నది?' అని మా శారదాంబ నడిగాను!

శారదాంబ నవ్వి 'ఇంకెవర్ని? మమ్మల్నే! చావనీ గింజుకోని! మేం ఇల్లు ఖాళీ చేస్తే ఈ భాగాన్నే నలభై రూపాయలకి ఎవరికన్నా ఇవ్వాలని వాళ్ళ ఆలోచన. డబ్బు దాహం నోటంట అట్లా పలుకుతున్నది. ఇదేం చూశావూ? దొడ్లో పొరపాటున చంచా వదిలేసినా, ఎత్తుకుపోతారు. వాళ్ళకు పనికిరానిదైతే విరగగొడతారు. కొళాయిగొట్టం చిల్లి పొడిచి మా పక్క సందంతా నీళ్ళప్రవాహం చేశారు. అలగా కుర్రవాళ్ళకు కానీ అర్ధణాచేతిలో పెట్టి మా కిటికీముందునుంచి బండబూతులు అనిపిస్తారు!' అన్నది.

ఇదంతా ఎలా భరిస్తున్నావని మా శారదాంబను నేనడుగలేదు. ఎలా భరిస్తున్నదో, శారదాంబ ఎంతవరకు మారినదో నే అర్థం చేసుకోగలిగాను. మా శారదాంబ అత్తవారింట్లో అమలులో వున్నది క్షీణించిపోతున్న సంస్కృతికి చెందిన వికృత ఆచారం. కనుకనే శారదాంబ దాన్ని అతిక్రమించి అసహనం ప్రకటించగలిగింది. ఇక్కడ ఈ మద్రాసులో అద్దెయింటి సమస్య అటువంటిది కాదు. దీని మూలకందమేమిటో, ఎలా దీన్ని ఎదుర్కోవాలో మా శారదాంబకు తెలియదు. తెలియలేదు. అందుచే తనే దీన్ని సులభంగా భరించగలిగింది. ఏ ఇబ్బంది అయినా తప్పనిసరి

కాదనీ, పరిష్కారమవుతుందనీ స్పష్టంగా తెలిసేవరకూ మనం తిరుగుబాటు చెయ్యలేము గద!

మా ఖాతాదారులకు, డీలర్‌లకు, మిత్రులకు, శ్రేయోభిలాషులకు దీపావళి శుభాకాంక్షలు

శుభం కలుగుగాక

ఋతువుల్లో 'వసంతం'
మాసాలలో 'కార్తీకం'
పూలల్లో 'మల్లెల సోయగం'
సబ్బులలో 'త్రిపుల్ ఎక్స్'

తెల్లనైన తెలుపు-తెలివైన ఇల్లాలు తీర్పు 'త్రిపుల్ ఎక్స్'

GUNTUR DETERGENTS, 11/25, Gorantla, GUNTUR.

EYE ADS © 351769